

Analysen er lavet i samarbejde med HK

Offentlige omkostninger til uddannelse

Der er stor forskel på de offentlige omkostninger ved at give en uddannelse. En faglært uddannelse koster i gennemsnit 120.000 kr., mens en kort videregående uddannelse koster ca. 500.000 kr., en mellemlang videregående uddannelse koster 740.000 kr. og en kandidatuddannelse koster knap en million kr., inklusive udgifter til en gymnasial uddannelse. Den største omkostning er uddannelsestilskud til bl.a. undervisningsudgifter, efterfulgt af udgift til SU-stipendier, mens det i mindre grad er alternativomkostninger i form af tabte skatteindtægter under uddannelsen. Analysen ser kun på bruttoudgiften, og tager således ikke højde for positive effekter ved at tage en uddannelse på fx beskæftigelsesgrad og skattebetaling.

Af analytiker **Troels Lund Jensen** og chefanalytiker **Mie Dalskov Pihl**

4. marts 2019

Analysens hovedkonklusioner

- Der er stor forskel på de offentlige uddannelsesomkostninger. En faglært uddannelse koster i gennemsnit ca. 120.000 kr., en KVVU koster ca. 500.000 kr., en MVU koster ca. 740.000 kr. og en LVU koster ca. 960.000 kr. i 2019-priser.
- Nettoudgift til SU-stipendier blandt 30-årige beløber sig til 57.000 kr. for faglærte og 366.000 kr. for akademikere. For personer med videregående uddannelse er i SU-forbruget inkluderet SU til en gymnasial uddannelse på ca. 50.000 kr.
- En ungdomsuddannelse koster i undervisningsudgifter ca. 210.000 kr. og en lang videregående uddannelse, inklusive ungdomsuddannelse, koster ca. 550.000 kr. En faglært uddannelse koster ca. 110.000 kr. hvis en tredjedel af uddannelsesstiden er på uddannelsesstedet.
- Tabte skatteindtægter under uddannelsen er beregnet i en tidligere AE-analyse. Faglærte har en større skattebetaling på knap 50.000 kr. under uddannelsen end sammenlignelige ufaglærte, mens mellemlange og lange videregående uddannelser har en lidt mindre skattebetaling på 30.000-45.000 kr. i løbet af uddannelsesstiden.

Kontakt

Analytiker - AE

Troels Lund Jensen

Tlf. 33 55 77 24

Mobil 28 60 86 42

tlj@ae.dk

Cheføkonom - HK

Ole Just

Tlf. 33 30 48 45

Mobil 40 25 02 97

ole.just@hk.dk

Uddannelsesomkostninger

AE har i samarbejde med HK beregnet et skøn over de samlede omkostninger, der er forbundet med at tage en uddannelse på forskellige uddannelsesniveauer. Uddannelsesomkostningerne er undersøgt for en erhvervsuddannelse samt en kort-, mellemlang-, og lang videregående uddannelse. Omkostningerne er fordelt på udgift til SU, undervisningsomkostninger og alternativomkostninger i form af tabt skatteindtægt i de år, hvor uddannelsen tages. For de videregående uddannelser er der desuden inkluderet uddannelsesomkostninger til en gymnasial uddannelse.

Analysen beskriver, hvilke offentlige omkostninger der er forbundet med at give en uddannelse, og hvor store disse omkostninger er. Antallet af nyere analyser, der belyser dette emne, er til vores kendskab begrænset. Undervisningsministeriet udgav frem til 2009 publikationen "Tal der taler"¹, der præsenterede nøgletal for uddannelsessystemet, herunder offentlige udgifter til uddannelser på forskellige niveauer. Af nyere dato kan nævnes "Omkostningsanalyse af de videregående uddannelser" af Deloitte Consulting for Uddannelses- og forskningsministeriet i 2015², der tager udgangspunkt i uddannelsesinstitutionernes regnskabstal.

For at kunne beregne hver af de tre typer af uddannelsesomkostninger, er det nødvendigt at opstille en række antagelser. Antagelser og metoden er beskrevet i boks 1 bagerst i analysen.

Stor forskel på uddannelsesomkostningerne

Der er stor forskel på, hvor meget uddannelse koster statskassen, når man opgør det som SU, undervisningsudgift og tabte skatteindtægter. En faglært koster i gennemsnit ca. 120.000 kr. mens en kandidat i gennemsnit koster knap en million kroner. For de videregående uddannelser er omkostninger til en ungdomsuddannelse inkluderet i de samlede omkostninger til uddannelsen.

Tabel 1. Omkostninger til uddannelse pr. studerende, 2019-priser

	Faglærte	KVU	MVU (Prof. Bach.)	LVU
			kr.	
A. SU-forbrug	57.000	167.000	270.000	366.000
B. Undervisningsudgift	111.000	340.000	439.000	553.000
C. Tabte skatteindtægter under uddannelsen	- 47.000	-	29.000	44.000
I alt	121.000	507.000	738.000	963.000

Anm: For de videregående uddannelser er der medregnet omkostninger til en gymnasial uddannelse. Alle tal er afrundet og i 2019-priser. Universitetsbachelor er lagt sammen med kandidatuddannelser, idet størstedelen læser videre på kandidat-delen. Blandt 30-årige med en universitetsuddannelse fra Danmark, og som ikke er studerende, har ca. 7 pct. en universitetsbachelor som højest fuldførte uddannelse. Se boks 1 for metode. Kilde: AE på baggrund af egne beregninger, Danmarks Statistik og Forslag til Finanslov 2019.

I denne opgørelse er det primært udgifter til SU og undervisning, der bidrager til uddannelsesomkostningerne. Undervisningsudgifterne i form af statstilskud til uddannelse, er den største omkostning på tværs af uddannelsesgrupperne.

Udgifter til SU

SU-udgifter er beregnet på registerdata. Det betyder, at det er personers faktiske SU, der her er undersøgt.

¹ <https://uvm.dk/publikationer/statistik/2010-tal-der-taler-2009>

² <https://ufm.dk/aktuelt/pressemeddelelser/2015/regeringen-vil-indfore-nyt-tilskudssystem-for-de-videregaende-uddannelser/teknisk-horings-udgave-af-omkostningsanalyse-af-de-videregaende-uddannelser>

SU-udgiften er beregnet for alle 30-årige i 2017 på baggrund af modtagne SU-stipendier siden de var 18 år. Beløbet er fremskrevet til 2019-priser ud fra udviklingen i SU-satsen for udeboende studerende ved en videregående uddannelse. Modtagne SU-stipendier er opgjort årligt, og kan i udgangspunktet ikke opdeles efter uddannelse. SU-udgiften er derfor sammenholdt med oplysninger om afsluttet gymnasial uddannelse. Modtaget SU til og med det år, en eventuel gymnasial uddannelse er gennemført, bliver tilskrevet den gymnasiale uddannelse, og al efterfølgende SU bliver tilskrevet den højest fuldførte uddannelse.

Personer med en lang videregående uddannelse har i gennemsnit fået udbetalt 366.000 kr. i SU-stipendier, heraf 318.000 kr. efter de har færdiggjort en gymnasial uddannelse. Personer med en mellemlang videregående uddannelse har i gennemsnit fået 270.000 kr. i SU, og personer med en kort videregående uddannelse har fået 167.000 kr. i SU. Det fremgår af tabel 2, der viser den gennemsnitlige SU blandt 30-årige, efter skat.

Faglærte har et lavere SU-forbrug end de øvrige uddannelser. Nogle faglærte har været i gang med en gymnasial uddannelse før den faglærte uddannelse. Det svarer til et SU-forbrug under den gymnasiale uddannelse på 14.000 kr. i gennemsnit blandt alle faglærte. De faglærte har derudover et gennemsnitligt SU-forbrug på 43.000 kr. Det skal ses i lyset af, at studerende på en erhvervsuddannelse i udgangspunktet får elevløn fra en virksomhed, men kan modtage SU på grunduddannelsen, hvis de ikke har en uddannelsesaftale med en virksomhed. SU-forbruget kan også stamme fra afbrudte uddannelsesforløb, hvor der er modtaget SU.

Det gennemsnitlige SU-forbrug blandt 30-årige før skat fremgår af bilagstabel 1.

	Ej erhvervs-komp. uddannelse	Faglærte	KVU	MVU (Prof. Bach)	LVU (inkl. Bach)
Til og med gymnasial uddannelse	-	14.000	48.000	48.000	48.000
Efter gymnasial uddannelse	-	43.000	119.000	222.000	318.000
I alt	97.000	57.000	167.000	270.000	366.000

Anm: SU-forbruget er beregnet på baggrund af alle 30-årige i 2017, og deres SU-stipendier fra de var 18 år. Alle tal er fremskrevet med udviklingen i SU-taksten for udeboende ved en videregående uddannelse i 2019. SU-forbruget er et gennemsnit blandt 30-årige med den pågældende højest fuldførte uddannelse. Studerende og personer med udenlandsk uddannelse er udeladt i beregningen. SU-forbruget under gymnasial uddannelse er for personer med en videregående uddannelse beregnet som et gennemsnit blandt de med videregående uddannelse, samlet set. Personer uden erhvervskompetencegivende uddannelse tæller personer med uoplyst uddannelse, grundskole eller gymnasial uddannelse, som højest fuldførte uddannelse. Det samlede årlige SU-stipendium kan i udgangspunktet ikke opdeles på uddannelse, men AE har opgjort beløbet før og efter året for afsluttet almen uddannelse. SU-forbruget er inkl. SU-forbrug til afbrudte uddannelser. SU-forbruget er inkl. forbrug af SVU, og ekskl. studielån og stipendier fra udlandet. Ifølge Danmarks Statistik udgør SVU ca. 1 pct. af de samlede stipendier. Der er fratrukket skat, hvis det årlige forbrug overstiger grænsen for personfradrag i 2019 på 47.000 kr. Se boks 1 for nærmere om metode.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik og beregninger i familietypemodellen.

Undervisningsudgift

Beregningen af undervisningsomkostningerne tager udgangspunkt i stiliserede uddannelsesforløb, hvor der ikke tages højde for dobbeltuddannelse eller frafald i løbet af et uddannelsesforløb.

Statens tilskud til uddannelsesinstitutionerne bliver besluttet i Finansloven. Der er derfor taget udgangspunkt i de forventede omkostninger, som de fremgår i Forslag til Finansloven for 2019. Til analysen er

benyttet taxametertilskud pr. årselev og enhedsomkostning pr. studenterårsværk, afhængig af uddannelsestypen.

Derudover har vi antaget at:

- en gymnasial uddannelse udgør 3 årsværk, og er beregnet som et gennemsnit af undervisningsomkostningen pr. årselev på STX, HHX, HTX og en 2-årig HF, vægtet i forhold til det forventede antal årselever på hver uddannelse i 2019.
- en erhvervsuddannelses undervisningsomkostninger kun er gældende en tredjedel af et typisk uddannelsesforløb, da den studerende er i praktik to-tredjedele af et uddannelsesforløb. Den gennemsnitlige takst er vægtet mellem en teknisk og merkantil erhvervsuddannelse. En erhvervsuddannelse er antaget at vare 3,5 år, dvs. at undervisningsomkostningen er skaleret til ca. 1,2 årsværk. For erhvervsuddannelserne er der ikke indregnet omkostninger til en gymnasial uddannelse.
- Til erhvervsakademier (KVU) og professionshøjskoler (MVU) er den samme enhedsomkostning pr. studenterårsværk benyttet. En erhvervsakademiuddannelse er antaget at udgøre 2 årsværk, og en professionsbachelor er antaget at udgøre 3,5 årsværk.
- En universitetsuddannelse (LVU) er antaget at udgøre 5 årsværk.
- Forud for den videregående uddannelse, er det antaget at man gennemfører en gymnasial uddannelse.

Undervisningsudgiften stiger med uddannelsens længde. I den samlede undervisningsudgift for de videregående uddannelser er der indlagt omkostningen til en gymnasial uddannelse. En gymnasial uddannelse koster i gennemsnit 208.000 kr. i undervisningsudgifter. Det dækker over lidt forskellige udgifter til STX, HF, HTX og HHF. En 2-årig HF-uddannelse koster ca. 170.000, mens HTX koster ca. 240.000 kr.

Til erhvervsuddannelserne er taxametertilskuddet pr. årselev benyttet. For merkantile uddannelser er det på 66.200 kr. og for tekniske erhvervsuddannelser er det på 102.200 kr. En erhvervsuddannelse er i gennemsnit billigere end en videregående uddannelse, idet det typisk kun er en tredjedel af studietiden, der foregår på uddannelsesinstitutionerne. En erhvervsuddannelse koster i gennemsnit 111.000 kr.

Til de videregående uddannelser er enhedsomkostningen pr. studenterårsværk benyttet, dvs. det tilskud uddannelsesinstitutionerne får, når en studerende består et års studie. Enhedsomkostningen er nogenlunde stabil på mellem 65.000 kr. og 70.000 kr. på tværs af de videregående uddannelser. Det dækker over store forskelle på enkeltuddannelser inden for samme hovedgruppe, hvor tekniske-, naturvidenskabelige- og sundhedsfaglige uddannelser typisk er dyrere end uddannelser inden for samfund og humaniora. En kort videregående uddannelse tager typisk 2 år, og koster inklusive en gymnasial uddannelse i gennemsnit 340.000 kr. i uddannelsesomkostninger, mens en professionsbachelor på typisk 3,5 år koster 439.000 kr. og en kandidatuddannelse på 5 år koster 553.000 kr.

Tabel 3 viser den gennemsnitlige undervisningsudgift til de forskellige uddannelsesniveauer, beregnet med udgangspunkt i Forslag til Finansloven for 2019.

Tabel 3. Samlet undervisningsudgift for hele uddannelsen.

	Faglærte	KVU	MVU (Prof. Bach)	LVU (inkl. Bach)
Gymnasial uddannelse	-	208.000	208.000	208.000
Selve uddannelsen	111.000	132.000	231.000	345.000
I alt	111.000	340.000	439.000	553.000

Anm: Alle beløb er baseret på forventet enhedsomkostning pr studenterårsværk (STÅ), og taxametertilskud pr årselev, som de fremgår af Forslag til Finanslov 2019 for 2019. Omkostning til gymnasial uddannelse er vægtet mellem STX, HF, HTX og HHX ud fra det forventede antal årselever. Det er antaget at en gymnasial uddannelse er 3 STÅ, med undtagelse af HF, som er antaget at være 2 STÅ. Omkostning til erhvervsuddannelser er vægtet mellem tekniske og merkantile uddannelse ud fra det forventede antal årselever. En erhvervsuddannelse er antaget at udgøre ca. 1,2 STÅ idet en tredjedel af uddannelsen foregår på uddannelsesinstitution, en KVU er 2 STÅ, en MVU er 3,5 STÅ og en LVU er 5 STÅ.

Kilde: AE på baggrund af Forslag til Finanslov 2019 §19 og §20 samt egne beregninger.

Tabte skatteindtægter under uddannelsen

I tidligere analyser har AE vurderet, hvor meget en person der er i gang med en uddannelse ville have betalt i skat, såfremt personen ikke havde været i gang med uddannelsen³. Denne analyse tager udgangspunkt i disse resultater. Beregningen af tabte skatteindtægter, mens personer tager en uddannelse, er forbundet med stor usikkerhed, idet det tager udgangspunkt i et kontrafaktisk forløb. Det er gjort ved at sammenligne personer i gang med en uddannelse med ufaglærte, som ligner de studerende på en lang række baggrundsoplysninger, fx køn, alder, forældres uddannelsesniveau og herkomst. De to gruppers gennemsnitlige skattebetaling er herefter sammenlignet i den periode, hvor de studerende typisk er i gang med uddannelsen.

De tabte skatteindtægter under uddannelsen er generelt små. Det skyldes dels at de ufaglærte kontrolpersoner generelt har en lav erhvervsfrekvens og dels at de studerende ud over SU i gennemsnit har en erhvervsindkomst på 70.000-80.000 kr. om året, fra bl.a. studiejob eller elevløn.

I gennemsnit betaler en faglært studerende mere i skat i løbet af studietiden end en sammenlignelig ufaglært. En studerende med en kort videregående uddannelse har i de to år uddannelsen tager, i gennemsnit den samme skattebetaling som sammenlignelige ufaglærte, mens studerende på en mellem-lang eller lang videregående uddannelse har en lavere skattebetaling end sammenlignelige ufaglærte på 29.000 kr. og 44.000 kr. over hele uddannelsesforløbet.

Tabel 4. Nettoeffekt af tabte skatteindtægter under uddannelsen, 2019-priser

	Skatteværdi		
	Deltagere	Kontrolpersoner	Tabt skatteindtægt
			kr.
Faglært	133.000	86.000	- 47.000
KVU	55.000	55.000	0
MVU (Prof. Bach)	103.000	132.000	29.000
LVU (inkl. bach)	172.000	216.000	44.000

Anm: De samme data er benyttet som til analysen "Ekstra millioner at hente ved at uddanne sig" fra 2016, med skattebetaling i 2013. I denne analyse er samme skattebetaling fremskrevet til 2019-priser, ud fra lønstigningstaksten for arbejdere i ØIM's familietypemodell. Skattebetalingen er for hele uddannelsesforløbet, ekskl. gymnasial uddannelse. Skattebetaling er beregnet fra medianårgangen for den typiske studiestart inden for hver uddannelse, og frem, ud fra den gennemsnitlige studietid. Skattebetalingen er uanset kilde til betalingen, dvs. inkluderer både skat fra erhvervsindkomst, overførsler og evt. elevløn og SU. Kontrolpersoner er ufaglærte på samme alder, som har en sammenlignelig estimeret sandsynlighed for at uddanne sig til det pågældende uddannelsesniveau. Det betyder at effekten kan tolkes som den samlede effekt efter grundskole. For de videregående uddannelser er effekten af at tage en gymnasial uddannelse derfor inkluderet. Alle tal er afrundet.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik og egne beregninger.

³ Se nærmere om metoden i https://www.ae.dk/sites/www.ae.dk/files/dokumenter/analyse/ae_ekstra-millioner-at-hente-ved-at-uddanne-sig.pdf og https://www.ae.dk/sites/www.ae.dk/files/dokumenter/analyse/ae_uddannelse-er-en-guldrandet-investering.pdf

Dette resultat står i kontrast til De Økonomiske Råds forårsrapport 2018, hvor der antages at de studerende har en tabt årlig lønindkomst under uddannelsen på 351.000 kr. før skat og 229.000 kr. efter skat. Det svarer til knap 30.000 kr. om måneden før skat. Dette lønniveau svarer til en fuldtidsbeskæftiget privatansat i 20-30-års alderen, med grundskole som højest fuldførte uddannelse og som ikke er studerende. Denne antagelse tager ikke højde for, at en gennemsnitlig studerende har en erhvervsindkomst ved siden af studiet på ca. 80.000kr. Det bør trækkes fra, når man udregner alternative omkostninger ved uddannelse. Derudover er det kun en fjerdedel, der er fuldtidsbeskæftigede, blandt unge i 20-30-års alderen, der arbejder i den private sektor, har grundskole som højest fuldførte uddannelse, og som ikke er i gang med en uddannelse. Den gennemsnitlige erhvervsindkomst i denne gruppe, uanset beskæftigelsesomfang, er på ca. 210.000 kr. i 2016⁴.

I analysen her har vi set på omkostningerne til at give en videregående uddannelse ovenpå en gymnasial uddannelse. Det har vi gjort fordi det er den mest almindelige vej til en videregående uddannelse. Der er dermed ikke taget højde for den samlede omkostning til en videregående uddannelse, hvis det er ovenpå en faglært uddannelse. Det ville formentligt have givet en mindre samlet samfundsmæssig omkostning pga. lavere undervisningsudgift på erhvervsuddannelsen sammenlignet med den gymnasiale uddannelse. I forhold til SU-udgiften og tabte skatteindtægter er der ikke stor forskel⁵.

Samlet uddannelsesstræk blandt 30-årige

AE har set på uddannelsesfordelingen blandt årgangen af 30-årige i 2017. På baggrund af tabel 1 er der givet et skøn over de samlede uddannelsesomkostninger, forbundet med at uddanne denne årgang. Kun personer der har afsluttet eller er i gang med en erhvervskompetencegivende uddannelse, som er taget i Danmark, indgår i beregningen.

Samlet set udgør de opgjorte uddannelsesomkostninger ca. 27,1 mia. kr. Den største udgift er undervisningsomkostninger med 16,7 mia. kr., mens SU-forbruget beløber sig til 10,3 mia.kr.

Den største uddannelsesgruppe er faglærte med 18.000 personer. De har et samlet uddannelsesstræk på knap 2,2 mia. kr. I alt har de forbrugt ca. 1 mia. kr. i SU, mens deres uddannelse har kostet statskassen 2 mia. kr. Til gengæld har de under uddannelsen betalt ca. 850 mio. kr. mere i skat end hvis de var blevet ufaglærte.

Blandt årgangen af 30-årige er der 15.000 personer, der har taget en lang videregående uddannelse. Samlet set har de lange videregående uddannelser kostet ca. 14,4 mia. kr. hvilket svarer til ca. halvdelen af de samlede opgjorte uddannelsesomkostninger.

⁴ Egen beregning på Danmarks Statistiks registre vedr. uddannelse (UDDA), arbejdsmarked (RAS og IDA) og indkomst (IND).

⁵ Ser man på optagelsestallene til de videregående uddannelser fra 2018 så viser de, at hhv. 0,3 procent, 7,2 procent og 12 procent af de optagne på universitetsuddannelserne, professionsbacheloruddannelser og erhvervsakademiuddannelserne har en faglærte (incl. EUX) uddannelse som adganggrundlag. Der er faglærte, der læser videre, men de udgør stadig en mindre del.

Tabel 5. Samlet uddannelsestræk, årgang 30 år 2017. I 2019-priser

	Antal	SU-forbrug	Undervisningsudgift	Tabt skatteindtægt	I alt	I alt	
						Pct.	
		Mio. kr.					
Faglært	18.000	1.030	2.000	- 850	2.180	8,0	
KVU	3.000	580	1.180	-	1.760	6,5	
MVU	12.000	3.230	5.250	350	8.820	32,5	
LVU	15.000	5.470	8.260	670	14.400	53,0	
I alt	48.000	10.310	16.690	160	27.160	100,0	

Anm: Kun personer bosiddende i Danmark pr. 1.januar 2017. Personer, som ikke er studerende, og som har en udenlandsk uddannelse som højest fuldførte uddannelse, er udeladt af analysen. Studerende som 30-årige indgår under den igangværende uddannelse, uanset højest fuldførte uddannelse. Uddannelsesstatus er pr. oktober 2016. Alle tal er afrundet. Omkostningerne forbundet med afbrudte uddannelser indgår kun i SU-udgiften. Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik, egne beregninger og tabel 1.

Boks 1. Sådan har vi gjort**SU-omkostninger:**

SU-forbruget blandt 30-årige pr. 1. januar 2017 er undersøgt ved at se på den samlede udbetaling af stipendier fra statens uddannelsesstøtte i perioden 2004-2016. Der er altså set på SU-stipendierne fra den 30-årige er 18 år. Oplysninger om højest fuldførte uddannelse er pr. oktober 2016. Studerende pr. oktober 2016 indgår ikke i analysen.

SU-forbruget på uddannelsesgrupperne er et gennemsnit blandt alle, hvis højeste fuldførte uddannelse er taget i Danmark.

Der er undersøgt følgende:

- Samlet SU-udbetaling opgjort i 2019-priser*
- Samlet SU-udbetaling opgjort i 2019-priser* i året i og inden den 30-årige har fuldført sin højeste almene uddannelse. Har vedkommende således modtaget SU-stipendium i løbet af en gymnasieuddannelse vil disse udbetalinger fremgå af statistikken.
- Samlet SU-udbetaling opgjort i 2019-priser* i årene efter man har fuldført sin højeste almene uddannelse. Har man således modtaget SU-stipendium til en eller flere videregående kompetencegivende uddannelser vil disse udbetalinger fremgå af statistikken.

SU-forbruget kan ikke opdeles yderligere end på årsbasis, hvilket betyder at SU-forbruget på en gymnasial uddannelse kan være overvurderet, hvis den studerende i samme år fortsætter på en videregående uddannelse.

Man indgår i analysen selvom man ikke har boet i Danmark i alle årene 2004-2017.

* Korrektionen til 2019-priser er foretaget ud fra udviklingen i SU-satsen for udeboende SU til videregående uddannelser. Den månedlige sats er i perioden steget med 36 pct. fra 4.519 kr. i 2004 til 6.166 kr. i 2019. Oplysninger om satsen til udeboende SU til videregående uddannelser er hentet fra Familietypemodellen fra Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Et skøn over skattebetalingen af SU'en er bestemt ud fra forholdet mellem skattebetalingen og SU for en udeboende helårsstuderende uden lønindkomst i OIM's familietypemodell, skaleret til det faktiske SU-forbrug. For de kategorier hvor det gennemsnitlige SU-forbrug er lavere end personfradraget pr 2019, er det antaget at der ikke betales skat af SU'en. Det er antaget at en KVVU er 2 år, MVU er 3,5 år og LVU er 5 år.

Undervisningsudgifter:

Der findes ingen officielle tal for, hvad de samlede samfundsmæssige undervisningsomkostninger er, for at uddanne en person inden for de forskellige uddannelsesgrupper. Derfor har AE skønnet over de samlede undervisningsomkostninger til de uddannelser, der bruges i analysen.

Tidligere har AE anvendt takstkataloger til enkeltuddannelser til at bestemme undervisningsomkostningerne. Takstkataloget for de forskellige uddannelsesniveauer ligger på enkeltuddannelser, så der er benyttet et vægtet gennemsnit til at vurdere gennemsnitsomkostningen for hovedgruppen.

I forbindelse med denne analyse har vi undersøgt alternative kilder til disse omkostninger. Vi har undersøgt regnskabstal for uddannelsesinstitutioner for 2017 og Forslag til Finanslov for finansieringsåret 2019 (FFL19). I FFL19 fremgår enhedsomkostningen pr. studenterårsværk (STÅ), inden for overordnede uddannelsesstyper. Denne enhedsomkostning afspejler den forventede uddannelsesomkostning i 2019, herunder betydning af omprioriteringsbidrag og bevillingsreformen. Til analysen benytter vi derfor enhedsomkostningen pr. STÅ, som den fremgår af FFL19.

Forslag til Finanslov 2019:

Statstilskuddet bliver bestemt i Finansloven. Til analysen er benyttet §19 og §20 i FFL19. For de videregående uddannelser bliver uddannelsesstilskuddet reformeret i 2019. Bevillingsreformen for de videregående uddannelser implementeres med virkning 1. januar 2019. Fremover vil uddannelsesstilskuddet være inddelt i et grund-, aktivitets-, resultat- og kvalitetstilskud. Det indgår i beregningen af enhedsomkostningen pr. STÅ.

Et studenterårsværk svarer til, at den studerende har bestået eksamener svarende til et års fuldtidsstudier (f.eks. 60 ECTS-point på videregående uddannelse) eller har bestået et semester.

For gymnasiale uddannelser fremgår enhedsomkostningen i FFL19 på de enkelte uddannelsesstyper, f.eks. STX, HF, HXH og HTX, hvorfor der til analysen er beregnet et vægtet gennemsnit på baggrund af antallet af forventede STÅ i 2019 inden for de uddannelser.

For erhvervsuddannelserne fremgår enhedsomkostningen i FL19 på områderne "merkantil" og "teknisk", hvorfor der til analysen er beregnet et vægtet gennemsnit på baggrund af antallet af forventede årsværk i 2019 inden for de to områder.

For erhvervsakademierne (KVU) og professionshøjskolerne (MVU) fremgår enhedsomkostningen i FL19 samlet for de to uddannelsesgrupper. Det er i modsætning til tidligere Finanslove.

For universiteterne fremgår enhedsomkostningen i FL19 samlet.

Enhedsomkostningen pr. studenterårsværk er skaleret til den normerede studietid for en typisk uddannelse inden for uddannelsesniveaet. En gymnasial uddannelse er vurderet til at tage 3 år, en erhvervsuddannelse til 3,5 år, hvoraf en tredjedel foregår på uddannelsesinstitutionen, 2 år for en kort videregående uddannelse, 3,5 år for en mellemlang videregående uddannelse og 5 år for en lang videregående uddannelse.

Regnskabstal for 2017:

Regnskabstallene for gymnasiale uddannelser, erhvervsuddannelser, erhvervsakademier og professionshøjskoler indeholder dels oplysninger om antallet af studenterårsværk (STÅ) og statstilskud, herunder taxametertilskud, hvilket gør det muligt på institutionsniveau at vurdere omkostningen pr. STÅ. Taxametertilskuddet (undervisningstaxameter, fællesudgiftstilskud og bygningstaxameter) udgør typisk 90-100 pct. af statstilskuddet. I regnskaberne for universiteterne er det ikke opgjort hvor stor en andel af statstilskuddet til uddannelsesaktivitet, der stammer fra taxametertilskud. Universiteternes Statistiske Beredskab har opdelt indtægterne på universiteterne på aktivitet, f.eks. uddannelse og forskning. De samlede indtægter til heltidsuddannelse kan derefter fordeles ud på antallet af producerede STÅ på universiteterne.

Det samlede skøn over uddannelsesomkostningerne adskiller sig lidt fra det som er benyttet til analysen "Uddannelse er en guldrandet investering" fra 2017, som tager udgangspunkt i taxametertilskuddet til enkeltuddannelser vægtet op til hovedgruppeniveau. Forskellen beløber sig til op mod ca. 10 pct. på de fem uddannelsesgrupper, bl.a. pga. færdiggørelsesbonus. Benyttes regnskabstal for institutionerne i 2017, er forskellen på 0-7 pct.

Alle beløb er ekskl. moms.

I "Omkostningsanalyse af de videregående uddannelser", Deloitte 2015 benytter regnskabstal til at opgøre omkostningen pr. studenterårsværk. Deloitte vurderer at en universitetsuddannelse koster ca. 89.000 pr. STÅ, professionshøjskoler koster ca. 72.000 kr. pr. STÅ og erhvervsakademier koster ca. 73.000 kr. pr. STÅ.

Tabte skatteindtægter under uddannelsen:

Skatteindtægter for studerende og sammenlignelige kontrolpersoner er senest beregnet i AE-analysen "Ekstra millioner at hente ved at uddanne sig" fra 2016. Skatteindtægter er beregnet på 2013-data, og er i indeværende analyse fremskrevet til 2019-priser ud fra Økonomi- og indenrigsministeriets familietypemodells lønstigningstakst for arbejdere.

Tabte skatteindtægter under uddannelsen er beregnet som forskellen mellem skatteindtægten for de studerende og skatteindtægten for kontrolpersonerne, i den årrække, hvor man typisk er studerende inden for uddannelsestypen.

Skatteindtægten er beregnet pr. år på baggrund af de konkrete skattepligtige indkomster, som både omfatter erhvervsindkomst, SU og overførselsindkomst.

Samlede uddannelsesomkostninger

I analysen er de samlede uddannelsesomkostninger pr. studerende skaleret op til årgangen af 30-årige, ekskl. de personer, med medbragt uddannelse fra udlandet. Studerende som 30-årige, er her inkluderet under den uddannelse de er i gang med.

Appendiks.

Bilagstabel 1. Samlet SU-forbrug for 30-årige, 2017, fremskrevet til 2019-niveauer.

	Ej erhvervskomp. uddannelse	Faglærte	KVU	MVU	LVU (inkl. Bach)
Til og med gymnasial uddannelse	-	14.000	48.000	48.000	48.000
Efter gymnasial uddannelse	-	43.000	137.000	255.000	366.000
I alt	97.000	57.000	185.000	304.000	414.000

Anm: SU-forbruget er beregnet på baggrund af alle 30-årige i 2017, og deres SU-stipendier fra de var 18 år. Alle tal er fremskrevet med udviklingen i SU-taksten til 2019. SU-forbruget er gennemsnit blandt 30-årige med den pågældende højest fuldførte uddannelse. Studerende og personer med udenlandsk uddannelse er udeladt. SU-forbrug efter gymnasial uddannelse, for personer med gymnasial uddannelse som højest fuldført uddannelse er udeladt, da det er antaget at det stammer fra afbrudte uddannelsesforløb.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Bilagstabel 2. Samlet uddannelsestræk, årgang 30 år 2017. I 2019-priser. Studerende 30-årige grupperet efter højest fuldførte uddannelse.

	Antal	SU-forbrug	Undervisningsudgift	Tabt skatteindtægt	I alt	I alt
			Mio. kr.			Pct.
Faglært	18.000	1.000	1.950	- 830	2.120	8,5
KVU	3.000	550	1.110	-	1.660	6,7
MVU (Prof. Bach)	11.000	2.840	4.620	310	7.770	31,3
LVU (inkl. bach)	14.000	5.050	7.630	610	13.290	53,5
I alt	45.000	9.440	15.310	90	24.840	100,0

Anm: Kun personer bosiddende i Danmark pr. 1.januar 2017. Personer, som ikke er studerende, og som har en udenlandsk uddannelse som højest fuldførte uddannelse, er udeladt af analysen. Studerende som 30-årige indgår under den højest fuldførte uddannelse, og ikke igangværende uddannelse. Uddannelsesstatus er pr. oktober 2016. Alle tal er afrundet. Omkostningerne forbundet med afbrudte uddannelser indgår kun i SU-udgiften. Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik, egne beregninger og tabel 1.